

училището, въ което и баща му е бил учител.

Покрай многото отрицателни черти на конвикта като учебно заведение, въ него Ш. получава едно солидно хуманитарно образование, и изработва единъ тънък литературен вкусъ, и така, съ неговия търсачъ духъ, нему се удава да тласне нѣмската пѣсенна лирика къмъ едно цвѣтуеще развитие.

По произходъ дете на народа, Ш. остава такъвъ до последните дни на живота си. Виенчанинъ, той е носилъ духа на своя градъ, съ всички неговии прелести и чаръ. Този духъ той отразява и въ своитѣ творби, въ които смѣсва тѣй гениално леката тонова игривостъ — съ чисто виенската виртуозностъ.

До композирането на „Хагаровитѣ жалби“ — систематични занятия съ теория Ш. почти не е ималъ. Едва когато Салиери видѣлъ творението на детето, ошуденъ отъ голѣмия му даръ, го повѣрѣва на придворния органистъ Ружичка, но последниятъ, следъ занятията съ генералбаса, казалъ, че нѣма какво да учи Ш., защото той всичко е научилъ отъ Бога. Следъ това, самъ Салиери се заема да занимава Шуберта, който — съ една удивителна бързина и лекота — овладѣлъ ученieto за контрапункта, следъ което въ композирането на триа и танци, интуитивното чувство се укрепя отъ знанието, — получава се единство между творческа воля и умение, и вече се набелязва пѣтя къмъ съвършенството. Още въ тия творби се виждатъ резултатитѣ и ползата отъ занятията съ Салиери, и се откриватъ нѣкои оригинални черти на Ш-товата мелодика, ритмъ, хармония и построение. Тази оригиналностъ на построението се изявява въ удължението на осмотактовитѣ фрази — въ десеттактови, въ употребата на нечетно число тактови групи и пр.

Творчеството на Ш. засѣга всички области на вокалната и инструменталната музика. По форма, въ прѣки особеностъта си, то си остава класическо, но съ изобилието и неподозираното до тогава вълшебно богатство на елементарната звучностъ, то е романтическо. Понеже съединява белези и на двѣтъ епохи и стилове, той може да се нарече

„романтикъ-класикъ“. Въ Шубертовитѣ инструментални творби липсва Бетховеновата монументалностъ и мощъ. Въмѣсто мотивитѣ, съ които се изгражда духовно темата и се дава драматичностъ на развитието — Ш. вмѣква цѣли завършени мелодии, както и откъслечни епизоди, и поради това, на неговата сонатна форма липсва строгото единство и концентрация. Недовършената h-moll симфония, която, по неизвестни причини, е останала като единъ торсъ, приближава Ш-та до Бетховена — съ своята оригиналностъ и майсторска изработка. Въ областъта на камерната музика, Ш. остава, сѣщо, едно голѣмо завещание на вѣковетѣ — съ своитѣ два квартета въ a и d-moll, двата квинтета — C-dur, и прочутия „Forellen“. Особно мѣсто заематъ въ клавирирната литература дребнитѣ работи на Ш. — особено неговитѣ „Импromptюта“ — малки пѣсни безъ думи, които сж предвестници на Шопеновитѣ ноктюрни. Въ четириръчнитѣ клавирири пиеси, Ш. остава съвсемъ самобитенъ — безъ предходници и последователи. За клавирирния стилъ Ш. допринася твърде много: той постига по-голѣма пѣвучестъ, по-голѣма раздѣленостъ на акордитѣ, чрезъ смѣна на високитѣ и низки позиции. Въ областъта на клавирирната соната Ш. не достига върхове, — но неговата фантазия „Странникътъ“ е едно монументално клавирно творение, въ последната частъ на което Ш., безъ да губи своя обликъ, се домогва до истинска Баховска полифония. Чисто лирическа натура. Шубертъ е написалъ единъ не малкъ брой опери и оперети, ала въ своитѣ сценически творби, пълни съ мелодична красота, той не създава нѣщо съ трайно значение. Всѣкжде другаде ритмичния чаръ, мелодическата прелестъ, хармоничнитѣ красоти изкупватъ други, слаби страни на Ш-витѣ творби, тукъ обаче — не. Въ областъта на духовната музика Ш. създава нѣкои ценни творения, но — въ прѣки дѣлбоката си религиозностъ, тукъ сѣщо не отбелязва голѣми постигания.

Срѣдището на Ш-товото дѣло — неговата историческа мисия, е пѣсенъта. Осемнадесетгодишенъ, той написва лирическата монодия „Мар-